

Maria, de gezegende onder de vrouwen

Maria is in de loop van 20 eeuwen kerkgeschiedenis duizenden malen begroet met de groet, waarmee de engel Gabriël in Nazareth haar begroette: Ave Maria plena gratiae...

Ze is bepaald vergoddelijkt. **Dia 1**

Men heeft van haar gezegd, dat ze onbevlekt ontvangen was; dus een mensenkind zonder erfzonde.

Haar ouders zouden Joachim en Anna zijn die haar dochter op wonderlijke wijze hebben gekregen.

Maria zou een wonderkind zijn, dat met zes maanden al kon lopen en op driejarige leeftijd naar de tempel is gebracht, waar zij voedsel ontving uit de hand van een engel en waar zij verbleef tot haar twaalfde jaar

Dat kan je allemaal vinden in het z.g. voorevangelie van Jakobus

Maria is later 'moeder Gods' genoemd op een synode in Efeze in het jaar 431.

Ze werd later koningin des hemels en middelares der genade

Een oude legende vertelt, dat zij als eeuwige maagd Maria met heerlijkheid uit deze wereld is weggenomen omgeven door apostelen en de Opgestane Heer zelf die de ziel van Maria wegdroeg.

De ene traditie vertelt dat dat was in Jeruzalem waar de kerk van Maria's inslapen op de berg Sion er aan herinnert.

Haar lichaam is dan begraven aan de voet van de Olijfberg.

Een andere traditie vertelt dat het is gebeurd in Efeze waar je nog het huis van Maria kunt bewonderen.

Zo is Maria opgehemeld.

Daar tegenover staan er ook allerlei gemene verhalen die Maria's naam door het slijk halen. **Dia 2**

Een zekere Celsus (ong. 130 nChr), spotter met het Christendom, beweerde, dat Maria helemaal niet zo'n heilige vrouw is geweest.

Zij zou zich afgegeven hebben met een Romeinse soldaat met de naam Panthera (een naam die doet denken aan het grieks 'parthenos' voor maagd).

En Jozef, haar ondertrouwde man, zou ze hebben voorgelogen en gezegd, dat ze zwanger was van de Heilige Geest.

Wat vinden protestanten ervan?

Wel, die hebben Maria nooit verlaagd, maar het ook nooit zo hoog op gehad met haar.

Ze vonden Maria een gewone, jonge vrouw met de Hebreeuwse naam Mirjam.

Altijd maagd? Jezus had toch ook broers en zussen volgens het evangelie?

Maria is een gewone vrouw en Jezus zegt op de bruiloft in Kana zelfs tegen zijn moeder 'vrouw, wat wilt u van mij?'

Dat zeg je toch niet tegen je moeder, die de moeder Gods is?

Toch gaan protestanten Maria meer ontdekken.

Arnold Huijgen hoogleraar namens de christelijke gereformeerde kerken schreef in coronatijd een dik boek over Maria met als titel: icoon van genade.

Hij wijst erop dat Luther Maria nog aanriep (en zelfs ook haar moeder de heilige Anna) en dat Calvijn Maria met eerbied de Heilige maagd noemde.

Hij pleit na studie van Maria ervoor om vaker het lied van Maria te zingen, het Magnificat: Mijn ziel maakt groot de Heer.

Ja, hij zou graag een feestdag aan haar wijden.

Het feest van de ontvangenis zou gevierd kunnen worden op 25 maart, 9 maanden voor 25 december.

Hij is er zelfs voor in om een Mariabeeld in zijn kerk te plaatsen.

Want waarom zie je wel afbeeldingen van Calvijn en Luther, maar niet van Jezus' moeder?

Wat daarvan te denken?

We mogen zeker oog krijgen voor de bijzondere plaats van Maria.

Ze was aanwezig bij alle hoogte- en dieptepunten van haar zoon: de aankondiging, het bezoek aan tante Elisabeth, de geboorte, de opdracht in de tempel, zijn kind zijn (12 jarige Jezus in Jeruzalem), zijn leven en optreden, zijn kruisiging, zijn begravenis, de opstanding en ze is aanwezig na hemelvaart in de opperzaal met de biddende gemeente wachtend op Pinksteren.

Dat is niet niks. Dat doet geen enkele man haar na. Ook Jozef niet.

En als bij het bezoek aan tante Elizabeth, de ongeboren Johannes opspringt in de schoot van Elisabet dan doet me dat denken aan David die opsprong en danste toen hij werd geconfronteerd met de ark van het verbond.

Is Maria niet een soort ark van het verbond, drager van Gods aanwezigheid, die Johannes de Doper van vreugde doet opspringen?

Maria is bijzonder.

Ze is ook een soort positief tegenbeeld van Eva, de moeder van de levenden.

Eva liet zich verleiden terwijl Maria zich beschikbaar stelde

En als Eva in negatieve zin symbool staat voor het volk, dan vervult Maria het positieve rolmodel voor het volk Israël.

En in die lijn staat ze ook model voor de Kerk.

Het bijzondere is toch wel dat ze plaats maakt voor het verlossende werk van God.

Ze is bereidwillig, beschikbaar.

Maria heeft iets van een zuivere vrouw die zich zonder intriges en bijbedoelingen richt op het goddelijke en het goede.

Door geheel bereidwillig de woorden van de engel in ontvangst te nemen, neemt ze de spot en de afwijzing die haar zwangerschap met zich mee brengt op de koop toe.

Maria wordt zo met heel haar wezen een landingsbaan voor God **Dia 3**

Maria als een soort schip dat de kostbare lading van Gods aanwezigheid in deze wereld draagt, zingt een mooi lied over Maria (Lied 434 Lied voor huis en kerk)

Dat maakt Maria ook voor mij tot een bijzonder iemand.

Maria is daarmee een oerbeeld van geloven.

Een manier van geloven die ook de wereld kan omkeren.

Daar getuigt haar lied van, het magnificat: rijken worden leeg weg gezonden, eenvoudigen verhoogd, machtigen van de troon gestort.

Dat is geen uiting van een lief geloof, maar een profetisch geloof.

En het is ook geen makkelijk geloof.

Er zal een zwaard door haar ziel gaan, profeteerde Simeon bij de opdracht in de tempel: haar kind zal mensen ten val brengen en weer anderen tot opstanding.

Dat ervaren Maria zelf ook toen Jezus als 12 jarige puber op het paasfeest in Jeruzalem zoek raakte en na drie dagen werd gevonden.

Zij ouders kregen als antwoord: waarom zoeken jullie mijn, Ik moet zijn in de dingen van Mijn Vader.

En ik herinner nogmaals aan wat Jezus zei op die bruiloft waar de wijn op raakte en Hij Maria antwoordde op haar noodkreet dat de wijn op is: wat heb ik met u vrouw, mijn uur is nog niet gekomen!

Met andere: ik laat mijn handelen niet dicteren door mijn moeder maar door mijn Hemelse Vader!

Dat moet pijn hebben gedaan!

Maar Maria ging door met geloven ook al dacht ze met haar andere kinderen dat het haar zoon soms in de bol was geslagen.

En toch, tot twee maal toe lezen we in het Lukas evangelie: en zij bewaarde al deze dingen in haar hart.

Ze bleef oog houden voor het bijzondere geheim, de hoge roeping van haar kind!

Daarom wordt ze niet voor niets de gezegende onder de vrouwen genoemd en zingt ze dat alle generaties haar gelukkig zullen prijzen.

Daarom horen we een vrouw van buiten tegen Jezus zeggen: gelukkig de borsten die u gezoogd hebben.

Zo bijzonder is zij!

Daarom meer aandacht voor Maria

Zij zou ons: mannen en vrouwen kunnen laten zien wat geloven is **Dia 4**

In een gedicht van Gerrit Achterberg staat de volgende zin: de mens is voor een tijd, een plaats van God.

Hij bedoelde: de mens is in de tijd dat hij leeft de ruimte van God. Beeld van God.

Ik denk dan: is Maria dat niet bij uitstek?

Zij maakte toch ruimte voor God, voor het werk van God, door Christus.

En zij doet toch een appèl op ons allen: maak plaats voor God in je leven, voor Christus?

De kerk in zijn geheel is daartoe ook bestemd.

Bijzonder dat Maria in de wereldkerk altijd model heeft gestaan voor de kerk!

Voor heel het Godsvolk, de kerk van alle tijden, de kerk van gisteren, vandaag en morgen.

De kerk is bestemd om te zijn als Maria, toonbeeld van zuiverheid, draagster van goddelijk leven, maar profetes van een wereld omgekeerd waar machtigen van hun troon worden gestoten en eenvoudigen verhoogd.

Door ons aan Maria te spiegelen krijgen we ook een beetje zicht op wie en wat we als kerk kunnen en mogen zijn vandaag en morgen.

De kerk zou zoals Maria, een moederschoot, een warme plek, een plek van geborgenheid moeten zijn.

Een soort herberg die open en gastvrij is, een plek waar mensen op verhaal mogen komen en heling vinden.

Maar waar ook recht en gerechtigheid plaats vindt!

Maria, toch een bijzondere vrouw

Ik besluit met het gedicht van Martinus Nijhoff: de moeder de vrouw.

Het komt ook voor in het boek van Arnold Huijgen **Dia 5**

Het gedicht verwoordt wat er bij de dichter boven komt als hij bij Zaltbommel een schip onder de oude Bommelse brug ziet varen.

Die brug was toen nieuw in 1934.

De toen nieuwe en nu oude brug is er niet meer, maar er is weer een nieuwe.

In het gedicht geeft Nijhoff uiting aan zijn herinnering aan zijn moeder die vroeger een boegbeeld was in zijn leven en psalmen zong en geborgenheid gaf.

Hij ziet haar staan op een voorbijvarend schip.

Het gedicht levert een prachtig beeld over de plaats van Maria in het geloof.
Maria verbindt zoals in het gedicht deze wereld met die van gene zijde
En als zij in het gedicht naast het roer staat, dan moet Jezus de stuurman zijn.
We laten het gedicht spreken

Ik ging naar Bommel om de brug te zien.
Ik zag de nieuwe brug. Twee overzijden
die elkaar vroeger schenen te vermijden,
worden weer burens. Een minuut of tien
dat ik daar lag, in 't gras, mijn thee gedronken,
mijn hoofd vol van het landschap wijd en zijd -
laat mij daar midden uit de oneindigheid
een stem vernemen dat mijn oren klonken.

Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroomaf door de brug gevaren.
Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer,

en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren.
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer.
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.

Ik zeg: gegroet Maria, gezegende onder de vrouwen.
Moge uw bereidwilligheid en profetische gestalte model zijn voor ons geloof.

Amen